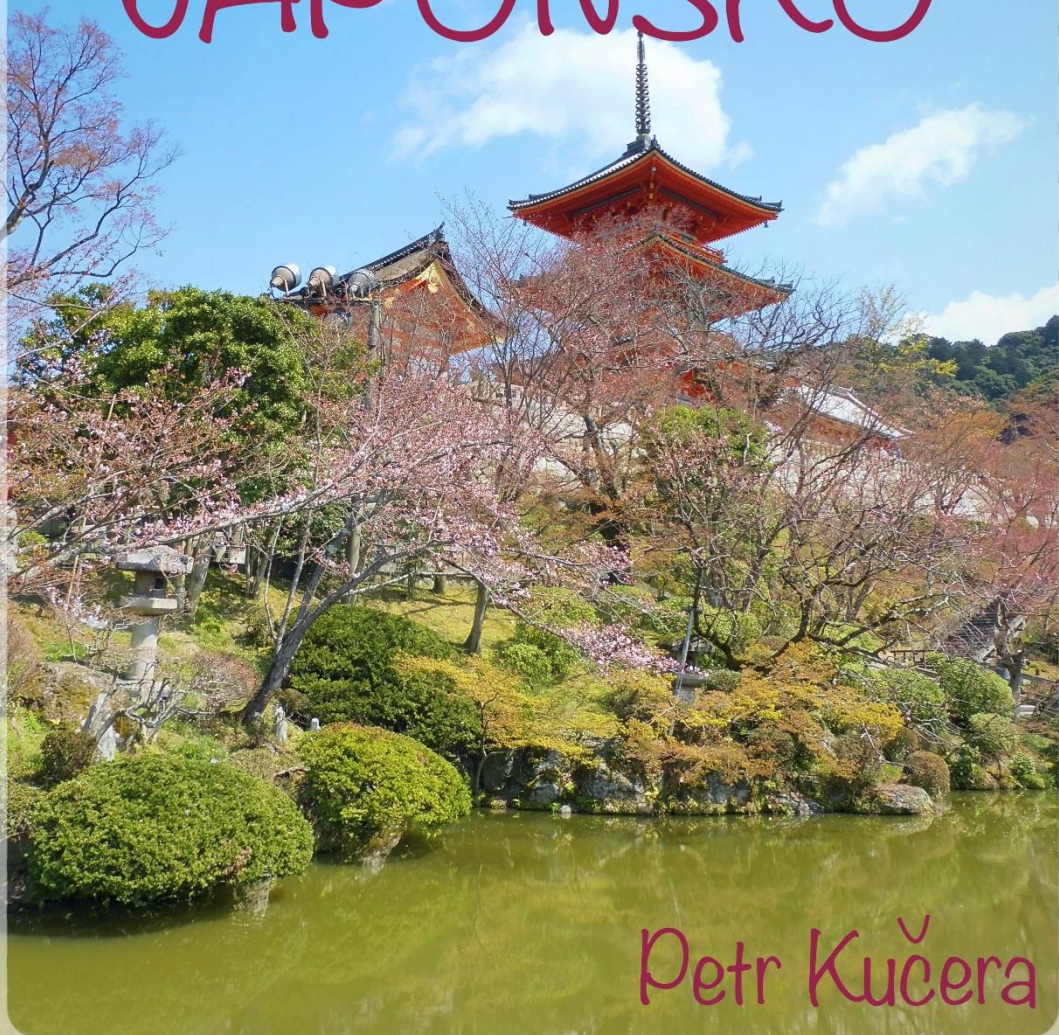

Jak jsem poznal JAPONSKO

Petr Kučera

JAK JSEM POZNAL JAPONSKO

Petr Kučera

Jsem Japanofil ペトリ (čti Petori). Fenomén Japonska mě popadl okamžitě při mé první návštěvě této země. Oči mi lezly z důlků už cestou z letiště Narita poblíž pulzující megapole jménem Tokio. Láska mě neopustila dodnes, mé srdce plane pro Zemi vycházejícího slunce čím dál tím více. Učím se japonsky, miluju japonskou kuchyni, vyhledávám lidi z Japonska, čtu všechno o tomto souostroví a jeho tradicích. Možná jste na tom podobně. Ale možná bude kniha váš první kontakt s Japonskem. Popis však berte jako informace turisty, který se snaží nahlížet pod pokličku místního života. Nejsem historik a nehodlám si na něho hrát. Místo toho vám radši povím, jak jsem se seznámil s domorodci, co jsem jedl, viděl a dělal. I když někdy trochu těch historických faktů asi taky zazní.

OBSAH:

<i>Úvod</i>	7
<i>Někam bych zaletěl</i>	9
Neplánované Tokio	10
Začínám šetřit	12
Japonština	13
Hiragana	15
Katakana	15
Kandži	16
Japonština podruhé	18
Tokio před cestou	20
Tokio ubytování	24
Co ještě dělám před cestou	26
<i>Jdu na to</i>	27
Na palubě.....	28
Narita	30
První kontakt	33
<i>V Japonsku</i>	37
Den první: Tokio na vlastní oči	38
Den druhý: Ukázněná vřava hlavního města	56
Den třetí: Nejčerstvější suši ve městě.....	72

Den čtvrtý: V ráji knihomolů	91
Den pátý: Kamakura.....	103
Den šestý: Lekce přecházení	113
Den sedmý: Nikko a lesní koupel	122
Den osmý a devátý: Rekapitulace.....	131
<i>Doslov</i>	<i>136</i>
<i>Rejstřík pojmů.....</i>	<i>139</i>
<i>Fráze a slovíčka</i>	<i>142</i>
<i>Další publikace autora</i>	<i>150</i>

ÚVOD

Kdo by neznal anime, suši¹ či knihu a stejnojmenný film *Gejša*. Japonsko si toho ale na návštěvníky chystá mnohem více. Zaskočí mě obří herny *pačinko*, ryze japonské koncepty *wabi sabi*, *kincugi* či náboženství šintoismus. A kromě suši a polévky ramen ochutnávám dango nebo nattó. Tolik nových slov, z nichž se člověku točí hlava. Byl jsem na tom se znalostmi nevalně před svou první cestou. Díky nespočtu milých setkání jsem se ale mnohému naučil. Nyní se orientuju v hiraganě a katakaně, objednám si jídlo v restauraci a mohu vést základní konverzaci. Se vším jsem se ale seznamoval postupně. Začalo to na jaře roku 2016. Na následujících stránkách vám povím, jak jsem se do Japonska dostal, co jsem tam dělal, s kým jsem se seznámil i co nového jsem se dozvěděl.

¹ Pro zápis japonských slov používám českou abecedu se zachováním původní výslovnosti. Slovo tedy čteme tak, jak je zapsáno v textu. Narazit lze ovšem také na transkripci z japonštiny do angličtiny, kde je výsledný zápis rovný výslovnosti v angličtině (suši x sushi, pačinko x pachinko etc.). Anglickou transkripci někdy uvádím v závorce za slovem v českém přepisu.

NĚKAM BYCH SI ZALETĚL

NEPLÁNOVANÉ TOKIO

Přijdu utahaný domů ze squashe. Odhodím raketu do kouta malé garsonky, hupsnu na nízkou pohovku a zírám do stropu. Někam bych jel, někam daleko. Jenže teď v prosinci už na Vánoce asi levné letenky nebudou. S lahváčem v ruce otevírám notebook a sjíždím provařené weby s tipy na bombasticky laciné letenky.

„Japonsko za bůra?“ vyprsknu pivo na obrazovku. Ani se nenamáhám zlatavý mok setřít. Klikám na článek. Klikám na vyhledávat. Klikám na rezervovat. Klikám na koupit. Kontroluju email, zda mi přijde elektronická letenka, nebo budu muset zavolat do banky, že mě okradli podvodníci na netu. Je to tam: *„Petře, letíte do destinace Tokio“*.

Je to sice až v dubnu, ale za pětku bych do Japonska letěl v kterýkoliv měsíc.

ZAČÍNÁM ŠETŘIT

„Hustý, letenka za pět litrů je terno, ale je to Japonsko, to je drahý jako kráva. Budeš muset podojit kreditku,“ sdílí svoje pocity kamarád. A tak opět urguju strýčka googla. Strejda povídá kde co, obvykle najdete odpověď na kdejakou debilitu. Že je ale Japonsko obecně prohlašované za jednu z nejdražších destinací světa, je nesporný fakt. O největší světové aglomeraci to platí dvojnásob. Začínám být rád, že mám do odletu ještě několik měsíců, můžu zatím něco ušetřit.

Až v Tokiu se ukazuje, že nic se nejl tak horké, jak se to uvaří. Ale o tom později. ☺

JAPONŠTINA

V nejmenovaném průvodci za těžké peníze – já ovšem šetrím a mám ho z knihovny – se dočítám: „*Japonština má jeden z nejsložitějších zápisů na světě, ne-li dokonce nejsložitější vůbec.*“ Dál nepokračuju, to mi stačí. Radši se na tohle přeptám pana Tošiho, Japonce žijícího v Praze.

„Problém je, že kombinujeme několik zápisů do jednoho. Máme písmo hiragana, katakana a znaky kandži,“ povídá Toši-san² u šálku čaje.

„Moment, moment,“ získávám čas, abych si tohle všechno v hlavě urovnal. „To znamená, že máte něco jako tři abecedy?“

„Dá se to tak říct, ale spíš dvě abecedy a znaky,“ manévruje pan Toši.

„A v jedné větě může být všechno dohromady?“ pouštím se do odvážných myšlenek.

„Minimálně hiragana a kandži téměř vždy. Věty se všemi třemi systémy jsou ovšem taky zcela normální,“ přiznává můj zdroj s typickým náznakem úsměvu, což značí, že tady končí veškerá legrace.

Později se vypořádám i s tímhle zmatkem. Pro lepší porozumění rychle vysvětlím, jak to celé funguje.

² Přípona *-san* se používá ve formálním styku jako vyjádření úcty. Lze ji použít se jménem i s příjmením.

Hiragana

Tento systém zápisu má krásné oblé tvary. Jeden znakový zápis vždy zastupuje celou slabiku (s výjimkou hlásky n a všech samohlásek, které samozřejmě mohou tvořit slabiky samostatně). Písmo se tak obvykle vyučuje v celých řadách (ka, ki, ku, ke, ko – か, き, く, け, こ).

Hiragana vznikla z čínských znaků. I dnes lze vyhledat, od kterého znaku je zápis slabiky odvozen.

Zajímavé je ale použití hiragany v počátcích. Tehdy jí psali téměř výhradně ženy, obvykle dvorní dámy. Historikové často odkazují na *Příběh prince Gendžiho*. Ten byl napsán v hiraganě a jeho autorkou byla *Murasaki Šikibu*.

Pokud se chcete hiraganu naučit, pak je dobré pořídit si nějakou písanku. Všechny znaky mají totiž striktně stanovené pořadí tahů, díky němuž dosáhnete lepších výsledků.

Dnes se hiragana stále užívá. V běžném zápisu slouží její znaky k vyjádření partikulí a různých gramatických významů. Písmo je také základem pro výuku ve školách. Děti se naučí nejprve hiraganu, na znaky kandži přechází až později. Obdobně si japonský zápis osvojují cizinci, kteří se jako začátečníci musí orientovat alespoň v hiraganě.

Katakana

Soustava katakana dnes slouží k přepisu cizích slov do japonštiny. Také se používá pro zápis cizích jmen a názvů. Funguje obdobně jako hiragana, to znamená, že jeden znak obvykle zastupuje celou slabiku. Katakana je též odvozena z čínských znaků. Rozdíl mezi hiraganou a